

2020/60

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG ÚTMUTATÓJA

2020. március 25.

A Közbeszerzési Hatóság útmutatója a nyertes ajánlattevő kiválasztására szolgáló értékelési szempontrendszer alkalmazásáról

(KÉ 2020. évi 60. szám; 2020. március 25.)

A 2015. november 1-től hatályos 2015. évi CXLIII. törvényben (a továbbiakban: Kbt.) a korábbi joggyakorlathoz képest lényeges változás következett be az értékelési szempontrendszer tekintetében.

A jogszabályi változások eredményeként az értékelési szempontrendszer kialakításában bekövetkezett módosítások helyes és hatékony alkalmazásának elősegítése érdekében a Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 76. § (9) bekezdése d) pontja szerinti módszerekről és az ajánlatok elbírálásáról a Kbt. 76. § (12) bekezdése alapján az alábbi útmutatót bocsátja ki.

I. Az útmutató kiadásának célja

A korábbi irányelvi szabályozáshoz képest az értékelési szempontrendszer meghatározása tekintetében az uniós szabályozásban újítás figyelhető meg, melynek célja a közbeszerzés hatékonyabb felhasználása a közös társadalmi célok támogatása érdekében.

A 2014/24/EU irányelv (89) preambulumbekkezdése szerint az odaítélési szempontok fogalma ezen irányelv központi elemét képezi. Ezért a rá vonatkozó rendelkezéseket a lehető legegyszerűbb és legésszerűbb módon kell megfogalmazni. Ez a „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” kifejezés fő koncepcióként való használatával érhető el, hiszen végső soron minden nyertes ajánlatot aszerint kell kiválasztani, hogy az egyes ajánlatkérők a felkínáltak közül mit tekintenek a gazdasági szempontból, összességében legmegfelelőbb megoldásnak. A 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelvből „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” néven ismert odaítélési szemponttal való összetévesztését elkerülendő, e fogalom megnevezésére más kifejezést, a „legjobb ár-minőség arány”-t célszerű alkalmazni. Következésképpen ezt az említett irányelvekkel kapcsolatos, vonatkozó ítélkezési gyakorlatkal összhangban kell értelmezni, kivéve, ha ezen irányelv ettől egyértelműen jelentősen eltérő megoldást tartalmaz.

Az Irányelv (90) preambulumbekzdése alapján az ajánlatkérőknek a szerzödeket olyan objektív szempontok alapján kell odaítélniük, amelyek biztosítják az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő bánásmód elvének a betartását ezzel garantálva az ajánlatok értékének egymással való objektív összehasonlítását annak meghatározása céljából, hogy – a valódi verseny feltételei mellett – melyik a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat.

Az Irányelv ezen pontjában a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat tekintetében rögzítésre került az is, hogy azt a legjobb ár-minőség arány szempontja alapján kell kiválasztani, amely szempontnak legalább egy ár- vagy költségelemet tartalmaznia kell azzal, hogy a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat ezen értékelése akár elvégezhető kizárólag az ár- vagy a költséghatékonyság alapján is.

Ajánlatkérőknek emellett lehetőségük van arra, hogy a műszaki leírások vagy szerződésteljesítési feltételek alkalmazásával szabadon határozhatnak meg megfelelő minőségi standardokat. Annak elősegítése érdekében, hogy a közbeszerzés során fokozottan előtérbe kerüljön a minőség, a tagállamok számára engedélyezni kell, hogy – amennyiben ezt megfelelőnek tartják – a „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” kiválasztása céljából megtiltsák vagy korlátozzák a kizárólag az ár vagy a költség értékelésén alapuló elbírálást.¹

A Kbt. 76. § (2) bekezdése alapján az ajánlatkérők az alábbi három értékelési szempont közül választhatnak:

- a legalacsonyabb ár
- a legalacsonyabb költség, amelyet az ajánlatkérő által meghatározott költséghatékonysági módszer alkalmazásával kell kiszámítani
- a legjobb ár-érték arányt megjelenítő olyan - különösen minőségi, környezetvédelmi, szociális - szempontok, amelyek között az ár vagy költség is szerepel.

Az Irányelv (92) preambulumbekzdésének második bekezdése alapján *„A választott odaítélési szempontok nem ruházhatnak korlátlan választási szabadságot az ajánlatkérő szerve, továbbá biztosítaniuk kell a tényleges és tisztességes verseny lehetőségét, és olyan szabályoknak kell hozzájuk tartozniuk, amelyek lehetővé teszik az ajánlattevők által benyújtott információk hatékony ellenőrzését”.*

---

¹ 2014/24/EU Irányelv 90. preambulumbekzdése

Az Irányelv 67. cikk (4) bekezdése megismétli a preambulumban az értékelési szempontok hatékony ellenőrzésének szükségességére vonatkozóan megfogalmazottakat, továbbá rögzíti, hogy *„Kétség esetén az ajánlatkérő szeronek érdemben meg kell győződnie az ajánlattevő által benyújtott információk és bizonyítékok helytállóságáról”*.

A fentiekre - illetőleg a Kbt. vonatkozó rendelkezéseire, különös tekintettel a 76. § (6) bekezdés b) pontjában, valamint 76. § (13) bekezdésében rögzítettekre - figyelemmel **az ajánlatkérőknek a közbeszerzési dokumentumokban ki kell alakítaniuk az értékelési szempontok hatékony ellenőrzését lehetővé tevő feltételrendszert/intézkedéseket (mind az eljárás bírálati (adott esetben értékelési) szakaszára, mind az eljárás eredményeként megkötésre kerülő szerződés teljesítési szakaszára vonatkozóan)**. A közbeszerzési dokumentumoknak tehát részét kell képeznie annak is, hogy az értékelési szempont keretében az ajánlattevő által tett vállalás betartását milyen módszerrel és időközönként (az adott beszerzés sajátosságaira tekintettel) fogja ajánlatkérő ellenőrizni a szerződés teljesítése során, mely ellenőrzésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy lehetővé tegye az ajánlattevők általi vállalások hatékony ellenőrzését.

Amennyiben ezek az (ellenőrzést biztosító) intézkedések hiányoznak, vagy nem egyértelműek és túl általánosak, az kockáztatja a közbeszerzési eljárás átláthatóságát és tárgyilagosságát.

Az értékelési szempontok ellenőrzésével összefüggésben az Európai Unió Bíróságának C-448/01. sz. ügyben hozott ítélete a mérvadó, amelyben rögzítésre került, hogy *„amennyiben egy ajánlatkérő szerv olyan odaítélési szempontot határoz meg, amely tekintetében nem szándékozik, továbbá nem is képes ellenőrizni az ajánlattevők által szolgáltatott információk pontosságát, sérti az egyenlő bánásmód elvét, mivel az ilyen jellegű szempontok nem biztosítják a pályázati eljárás átláthatóságát és tárgyilagosságát. Ezért az ajánlattevők által szolgáltatott információk hatékony ellenőrzését lehetővé nem tevő követelményeket támasztó odaítélési szempontok ellentétesek a közösségi közbeszerzési jog elveivel.”*

Kiemelendő, hogy a közbeszerzési dokumentumokban (szerződésben) arra vonatkozó előírást is szükséges szerepeltetni, hogy milyen jogi következményekkel (szankciókkal) jár, ha ajánlattevő a szerződés teljesítése során nem tesz eleget az értékelési szempontra tett vállalásának, mely jogkövetkezmény nem lehet csupán névleges vagy elhanyagolható, azaz kellő súlyú joghátrányt kell biztosítania.

II. Legalacsonyabb árra vonatkozó előírások

C-247/02. számú Sintesi-ügyben kimondta az Európai Unió Bírósága, hogy a tagállamok a nemzeti szabályokat nem alakíthatják úgy, hogy a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás szempontjának használatát kötelező jelleggel írják elő az ajánlatkérők számára.

A legalacsonyabb árat, mint értékelési szempontot árubeszerzés és szolgáltatás megrendelés tárgyú közbeszerzési eljárásoknál és akkor is csak abban az esetben választhatják az ajánlatkérők, ha az igényeiknek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja.² Ez a szabály jelenik meg a Kbt. 76. § (5) bekezdésben.

A korábbi szabályozáshoz képest tehát szűkült az ajánlatkérők legalacsonyabb ár értékelési szempontként való alkalmazásának lehetősége. Ennek oka pedig abban keresendő, hogy a jogalkotó a minőségi kiválasztás elsődlegességére kívánta helyezni a hangsúlyt.

Egyebekben a Kbt. nem teszi lehetővé a legalacsonyabb ár, mint egyedüli értékelési szempont alkalmazását sem a tervezési, sem a mérnöki, sem az építészeti szolgáltatások esetében, sem pedig az építési beruházások esetében.

Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) előírásai szerint ezekben az esetekben az ajánlatkérőnek a tervező és a mérnök kiválasztása során szakmai ajánlatot kell bekérnie, melyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontok vagy a legalacsonyabb költség értékelésére alkalmas részszempontok alapján kell vizsgálnia.

Tervező és mérnök kiválasztása esetén a Korm. rendelet 9. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a legjobb ár-érték arány, valamint a minőség alapú kiválasztás szempontjának érvényre juttatása érdekében az ajánlati ár az értékelés során nem vehető nagyobb mértékben figyelembe, mint a többi értékelési szempont együttesen, míg a Korm. rendelet 24. § (3) bekezdésében – 2017. június 1-jei hatállyal – előírásra került, hogy – az akár kivitelezésre, akár ki-

---

² A közbeszerzés joga; Kommentár a gyakorlat számára; 510. old.; HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2016.

vitelezésre és tervezésre együttesen irányuló – építési beruházás esetén az említett célok érdekében az ajánlati ár az értékelés során legfeljebb 70%-os arányban vehető figyelembe, kivéve nukleáris létesítményekre vonatkozó építési beruházások esetén, mely eljárások során ez az arány magasabb is lehet.

III. Legalacsonyabb költségre vonatkozó iránymutatások

A legalacsonyabb költség alkalmazása során ajánlatkérő egy általa meghatározott költséghatékonysági módszerrel fogja kiválasztani a gazdaságilag legelőnyösebbnek tekinthető ajánlatot. A Kbt. külön kiemeli ezen módszerek közül az életciklus költség kiszámításának lehetőségét.

Az életciklusköltség definíciójának meghatározásakor az Irányelv 96. preambulumbekzdéséből érdemes kiindulni, ez alapján pedig az építési beruházások, az áruk vagy szolgáltatások életciklusa során felmerülő összes költség tekinthető költségnek. A Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 78. § (4) bekezdés alapján a közbeszerzési eljárások során alkalmazható életciklusköltség-számítási módszerek alkalmazásáról szóló útmutatóval kívánja a jogalkalmazók munkáját e körben segíteni (az útmutató a Közbeszerzési Értesítő 2017. évi 35. számában, 2017. március 10. napján jelent meg, illetve elérhető a Közbeszerzési Hatóság honlapján a Tevékenységek/Jogalkalmazók támogatása/Útmutatók menüpontban).

A Kbt. 76. § (2) bekezdése alapján a legalacsonyabb költség szabadon választható értékelési szempont azzal, hogy alapesetben a Kbt. 76. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel első sorban ajánlatkérő a legalacsonyabb költség vagy a legjobb ár- érték arány szempontjának alkalmazására köteles.

A Korm. rendelet alapján a tervezői és mérnöki szolgáltatások esetén ajánlatkérőnek kötelező a legjobb ár-érték vagy a legalacsonyabb költség értékelési módszere alapján kiválasztani a nyertes ajánlatot a beérkezett ajánlatok közül.

Az építési beruházások esetében azonban megköveteli a Korm. rendelet 24. § (1) bekezdése, hogy ajánlatkérő szakmai ajánlat benyújtását írja elő, amelynek vizsgálatát a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont és a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység - ideértve a Kbt. 1. mellékletében meghatározott tevékenységeket is - minőségének ér-

tékelésére alkalmas részszerzők szerint végezze el. Tekintettel arra, hogy a Kbt. 76. § (11) bekezdés kifejezetten hivatkozik az építési beruházásra, illetve a Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontként történő alkalmazását zárja ki, építési beruházás megvalósítására irányuló közbeszerzési eljárásban a nyertes ajánlattevő – 322/2015. Korm. rendelet szerinti minőség alapú – kiválasztására önmagában a Kbt. megfogalmazása alapján a legalacsonyabb költség szempontja egyedüli értékelési szempontként is alkalmazható, ugyanakkor a 322/2015. Korm. rendelet 24. § (1) bekezdésének kifejezett előírására tekintettel [mely szerint a szakmai ajánlatot a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont alkalmazásával kell értékelni] javasoljuk a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszer alkalmazását.

IV. A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontokra vonatkozó szabályok

A Kbt. külön nevesíti, hogy mely eljárástípusoknál kell kötelezően alkalmaznia az ajánlatkérőknek a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontot, ezek pedig a következők:

- a Kbt. 90. § (6) bekezdése alapján a versenypárbeszéd,
- a Kbt. 96. § (4) bekezdése alapján az innovációs partnerség és
- a Kbt. 100. § (3) bekezdése alapján a 98. § (5) bekezdés szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás esetében.

Amennyiben ajánlatkérő a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontot kívánja alkalmazni, úgy az értékelési szempontokról, illetve a hozzá kapcsolódó alszempontokról az eljárást megindító felhívásban részletesen rendelkeznie kell.

A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok esetében a Kbt. bár nem ad taxatív felsorolást, ugyanakkor előír néhány szempontot példalózó jelleggel, melyek az alábbiak:

- minőség, műszaki érték, esztétikai és funkcionális tulajdonságok, valamennyi felhasználó számára való hozzáférhetőség, hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása és egyéb szociális, környezetvédelmi és innovatív tulajdonságok, forgalmazási feltételek, vevőszolgálat és műszaki segítségnyújtás, pótalkatrészek biztosítása, készletbiztonság, a teljesítés időpontja, időszaka;

- a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szervezettsége, képzettsége és tapasztalata, ha a személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének színvonalára.³

A Kbt. 76. § (4) bekezdés alapján a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszer alkalmazható úgy is, hogy az abban szereplő ár vagy költség elemet az ajánlatkérő egy rögzített értéken megadja, és az ajánlattevők az egyéb értékelési szempontok tekintetében versenyeznek egymással.

Az értékelési szempontrendszer kialakítása során az alábbi rendelkezések tartalmaznak iránymutatást az ajánlatkérők számára.

Elöljáróban megjegyzendő, hogy ajánlatkérőknek olyan értékelési szempontrendszert kell kidolgozniuk, mely objektív szempontokon alapul, kerüli a szubjektív tényezőket, melyeknél nem kikövetkeztethető, nem nyomon követhető az ajánlatkérői pontozás. Ennek feltétele, hogy ajánlatkérő egyértelműen előre meghatározza, hogy mely kritériumok kerülnek értékelésre, valamint az is, hogy azok mely értéke, tartalma, többlet-tartalma eredményez kedvezőbb értékelést, ezáltal több pontot vagy jobb helyezést a rangsorban. Mindemellett fontos, hogy ajánlatkérők figyelembe vegyék azt is, hogy melyek azok a tényezők, amelyek egyébként érvényességi feltételként kellene, hogy szerepeljenek (pl. jogszabályoknak, tanúsítványnak, szabványnak való megfelelés) az ajánlatok esetében, illetve melyek azok a feltételek, amik az érvényességi feltételekhez képest többlettel bírnak és a szakmai ajánlatban kell, hogy értékelésre kerüljenek.

Hangsúlyozandó a környezetvédelmi szempontok érvényesítésének fontossága az értékelési részszerzőpontok között, e körben az Európai Bizottság vonatkozó segédanyagai [különös tekintettel az Európai Bizottság „Zöld közbeszerzés! A környezettudatos közbeszerzés kézikönyve” című kiadványa, mely a Közbeszerzési Hatóság honlapján is elérhető a Közbeszerzés A-Z/Európai jogi háttér/Közlemények és könyvek/Zöld közbeszerzés menüpont alatt (http://www.kozbeszerzes.hu/data/filer_public/b9/a4/b9a4b338-be7d-4cf0-a7de-bea310b14864/zold_kozbeszerzes_handbook_hu.pdf), illetve egyéb segédanyagok, melyek szintén megtalálhatóak az említett menüpont alatt]. Emellett a Miniszterelnökség is készített egy útmutatót a Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontja szerinti környezetvédelmi, szociális szempontok al-

³ Kbt. 76. § (3) bekezdés

kalmazásához, mely szintén elérhető a Közbeszerzési Hatóság honlapján a Tevékenységek/Jogalkalmazók támogatása/Miniszterelnökségi útmutatók menüpontban (<http://www.kozbeszerzes.hu/cikkek/miniszterelnoksegi-utmutatok>).

A fentiekén túl, a fenntarthatósági szempontok fontosságának hangsúlyozása, illetve a rendelkezésre álló információk minél szélesebb körben történő elterjesztése érdekében a Hatóság elindította fenntarthatósági microsite-ját. Az oldalon a zöld, a szociális és az innovatív közbeszerzések témában összegyűjtésre kerültek a fenntartható közbeszerzést segítő legújabb magyar és külföldi kiadványok, útmutatók, valamint a témával foglalkozó hasznos honlapok listája. A honlap elérhetősége: <http://fenntarthato.kozbeszerzes.hu/>

Tervező és mérnök kiválasztása

A Korm. rendelet 9. § (2) bekezdése alapján szakmai minőség értékelésére alkalmas részszerzőpontnak minősül minden olyan értékelési részszerzőpont, amely alkalmas arra, hogy az építészeti-műszaki tervezés vagy mérnöki feladat ellátásának szakmai színvonalát javítsa [tervezési szolgáltatás esetén a 6. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározottakhoz képest].

Az ajánlatkérő értékelési részszerzőpontként veheti figyelembe különösen:

- a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szakmai szervezettségének mértékét (például a teljesítésbe bevont szakemberek átlagos létszáma, vezető mérnökök létszáma, feladatkiosztás rendje, munkaszervezés, belső ellenőr, külső ellenőr alkalmazása);
- a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állományának képzettségét és tapasztalatát;
- a munkavégzés értékelésére vonatkozó részszerzőpontokat, ezen belül
  - a tervezési vagy mérnöki szolgáltatás teljesítésére vonatkozó módszer bemutatását,
  - a tervezési vagy mérnöki szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó környezetvédelmi, fenntarthatósági megoldásokat,
  - a tervezési szolgáltatás eredményeként megvalósuló projekt költségelemzésének módszertanát.

A legjobb ár-érték arány, valamint a minőség alapú kiválasztás szempontjának érvényre juttatása érdekében az ajánlati ár az értékelés során nem vehető nagyobb mértékben figyelembe, mint a többi értékelési szempont együttesen.⁴

Abban az esetben, ha több ár alapú szempontot kíván értékelni az ajánlatkérő, úgy azok összessége lesz az irányadó a fenti szabály alkalmazása során.

Építési beruházás

Építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárásban hasonlóképpen kell eljárnia ajánlatkérőnek az értékelési szempontrendszer meghatározása során azzal a különbséggel, hogy a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység értékelése során az alábbi részszerzőpontokat írhatja elő azzal, hogy a felsorolás példálózó jellegű:

- az ajánlott építőanyagok minősége,
- a környezetvédelmi, fenntarthatósági követelmények figyelembevétele,
- speciális területi adottságok (örökségvédelmi, vízminőség-védelmi, természet- és tájvédelmi adottságok) kezelésének módja,
- energetikai megoldások alkalmazása,
- az innovatív megoldások alkalmazása.⁵

A teljesítési határidő a fenti felsorolásból 2017. január 1-jei hatállyal kikerült, ezzel is jelezve, hogy a teljesítési határidő nem alkalmas a minőségi alapú értékelésre, így értékelési szempontként való alkalmazása önmagában az ár mellett nem javasolt (annak használata a szabályozás célja ellen irányult). Emellett például a kötbérre, jótállásra vagy egyéb garanciákra, részszámlák számára, igényelt előleg mértékére vonatkozó értékelési szempontok sem tekinthetők kifejezetten minőségi szempontoknak.

Az építési beruházások vonatkozásában 2017. június 1-jét követően megkezdett közbeszerzési eljárásokban az ár legfeljebb 70 %-os arányban vehe-

---

⁴ Korm. rendelet 9. §

⁵ Korm. rendelet 24. § (2) bekezdés

tő figyelembe (kivéve nukleáris létesítményekre vonatkozó építési beruházások esetén, mely eljárások során ez az arány magasabb is lehet).

Minden beszerzési tárgy esetében irányadó szabályok

Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata rámutatott arra, hogy bár fenti szempontokon túlmenően más szempontokat is figyelembe vehetnek az ajánlatkérők, azonban meghatározásra kerültek olyan alapvető elvárások e tekintetben, melyeket kötelező figyelembe venni az értékelési szempontrendszerek kialakítása során.

A Beentjes-ügyben (C-31/87.) kimondta a Bíróság, hogy az ajánlatkérők ugyan szabadon választhatják meg az értékelési szempontokat, azonban ez a lehetőségük annyiban korlátozott, hogy a szabad választás joga csak olyan szempontokra vonatkozhat, amelyek ténylegesen a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását szolgálják.⁶

A Kbt. 76. § (6) bekezdésében található rendelkezéseket tekintve általánosságban az a követelmény az ajánlatkérők felé az értékelési szempontrendszer kidolgozása során, hogy egy objektív szempontrendszert alakítsanak ki, melyben:

- valamennyi szempontnak a szerződés tárgyához kell kapcsolódnia;
- mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőknél kell alapulnia;
- nem sérülhet a verseny tisztaságának elve, az átláthatóság, a nyilvánosság, a jóhiszeműség és tisztesség elve, valamint a hatékony és felelős gazdálkodás elve, továbbá a nemzeti elbánás elve;
- nem értékelhető az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassága. Amennyiben a Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pontja szerint a személyi állomány értékelésre kerül, úgy egyértelműen el kell különíteni az alkalmassági minimumkövetelményeket az értékelési szempontoktól;
- az egyes ajánlati elemek többszörös értékelése ne következhesen be.

---

⁶ Magyarázat az Európai Unió közbeszerzési Jogához; 631. old.; Wolters Kluwer Kiadó;2015.

1. A szerződés tárgyához való kapcsolódás:

Azzal összefüggésben, hogy mi tekintendő a szerződés tárgyához kapcsolódó szempontnak, a Concordia Buses-ügyben (C-513/99) kialakított európai bírósági joggyakorlatot tekintve elmondható, hogy az ajánlatkérők például csak olyan környezetvédelmi követelményeket várhatnak el az ajánlattevőktől, amelyek nem biztosítanak ajánlatkérő számára választási szabadságot (kizárva az önkényes választási lehetőséget), illetve azok az eljárást megindító hirdetményben feltüntetésre kerülnek, továbbá előírásukkal a közösségi irányelvekben deklarált alapelvek nem sérülnek.

A Kbt. a fenti iránymutatások alapján külön kiemeli és rögzíti 76. § (7) bekezdésben, hogy az értékelési szempontok akkor tekintendők a szerződés tárgyához kapcsolódónak, ha azok az adott szerződés alapján megvalósítandó építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz bármely módon és azok életciklusának bármely szakaszában kapcsolódnak, ideértve azokat a tényezőket is, amelyek

- az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállítása, nyújtása vagy a vele való kereskedés konkrét folyamatához kapcsolódnak; vagy
- az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás életciklusának valamely másik szakaszában megvalósuló valamely folyamathoz kapcsolódnak;

még akkor is, ha ezek érdemben nem határozzák meg az építési beruházás, áru vagy szolgáltatás végeredményének tulajdonságait.

2. Mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezők

A nem mennyiségi alapon megítélhető tényezők esetében is követelmény, hogy az értékelés szakmai mérce alapján ellenőrizhető legyen. A szakmai típusú részszerpontokkal kapcsolatosan is irányadó az ajánlatok összehasonlíthatósága érdekében, hogy a részszerpontoknak értékelhető tényezőknél kell alapulniuk. Az ajánlatkérőknek ezen részszerpontok vonatkozásában is egyértelműen meg kell határozniuk, hogy az ajánlati elem mely összetevőit, tulajdonságait fogják vizsgálni. Az értékelés alapját képező pontkiosztási kritériumok nem tekinthetők objektív tényezőknél alapuló, szakmailag egyértelműen megítélhető feltételeknek, ha a pontok kiosztása

olyan szubjektív kritériumokon alapul, mint például „egyértelműen lehatároltak”, „jól határozza meg”, „könnyebben betartható, reálisabb”, „a felsorolás teljeskörű”, „logikus és hierarchikus struktúrában való bemutatás”, „érdemben indokolja”, „hibás, hiányos” stb. Az értékelés módszere ezen részszempontok tekintetében nem alkalmas az ajánlatok objektív értékelésére.

3. Az alkalmassági minimumkövetelmények és az értékelési szempontrendszer követelményeinek elválasztása

Tekintve a korábbi európai bírósági joggyakorlatot megállapítható, hogy az alkalmasság és az értékelés teljes mértékben egymástól elkülönülő rész volt a közbeszerzési eljárásokban, közöttük semmilyen átfedés nem volt megengedett. Ezt támasztják alá a Beentjes-ügyben (C-31/87.) kimondottak, melyek szerint az alkalmasság, illetve a szerződések odaítélésének folyamata két egymástól jól elkülöníthető, eltérő szabályozási rendszerrel bíró folyamat egy közbeszerzési eljáráson belül.

A Lianakis és társai (C-532/06.) számú ügygel kapcsolatban e tekintetben továbbfejlődött a joggyakorlat, és az értékelési részszempontok közül kizárásra kerültek azok a feltételek, melyek egyébként a szerződés teljesítésére való alkalmasság megítélése szempontjához köthetők.

Lényeges újítás figyelhető meg az új irányelvi előírások között a korábbi szabályozáshoz képest. Ugyanis amennyiben az ajánlatkérők a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szervezettségét, képzettségét és tapasztalatát - ha a személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének színvonalára⁷ -, kívánják értékelni, erre abban az esetben van lehetőségük, ha elkülönítik egymástól az alkalmassági követelményeket, mint minimumelvárásokat azoktól az alkalmassági előírásokhoz képest egyéb többletkörülményektől, melyeket az értékelés keretében figyelembe kívánnak venni. (C-601/13- Ambisig-ügy).

A személyi állomány értékelése vonatkozásában a Közbeszerzési Hatóság az alábbiakra hívja fel a jogalkalmazók figyelmét.

A személyi állománnyal kapcsolatos értékeléssel kapcsolatban általánosságban ki kell emelni, hogy annak a szerződés tárgyára vonatkozó ajánlatot kell tartalmaznia és nem az ajánlattevő általános képességeire vagy múltjára

---

⁷ Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pont

ra vonatkozó felmérést. A személyi állomány értékelése nem önmagában a személyi állomány létszámának értékelését jelenti.

A szervezettség - tekintettel arra, hogy az értékelési szempontoknak a teljesítés minőségével kell összhangban lenniük oly módon, hogy a hatás nyilvánvaló és megkérdőjelezhetetlenül egyértelmű - megállapítható, hogy az nem ajánlattevő általános szervezeti felépítésére vagy struktúrájára vonatkozik, hanem a teljesítésben részt vevő csoporttal kapcsolatos, releváns szervezeti paraméterekre, amelyek a szerződés tárgyához közvetlenül kapcsolódnak és annak teljesítését ténylegesen elősegíthetik. Ajánlatkérőnek előre meg kell adni, hogy az összehangoltság mikor kedvezőbb számára, mikor kaphat ajánlattevő kedvezőbb pontszámot.

A képzettséggel kapcsolatban az értékelés nagy veszélyeket rejt magában, hiszen ez olyan tartalommal bír, mely az alkalmasság körében sokkal inkább elképzelhető, hiszen a képzettség egy, az oktatási rendszer kereteiben megszerzett tulajdonság, ahol a különböző, azonos képzettséget vagy végzettséget adó intézmények semmiképp sem hasonlíthatók össze. Ebben az esetben az alapfokú, a középfokú és a felsőfokú végzettségek kerülnek összehasonlításra, feltéve, hogy az adott tevékenység mindhárom végzettséggel ellátható.

A tapasztalat, mint ajánlati elem a legkönnyebben számszerűsíthető, hiszen itt a szerzett nominális értékeket lehet összevetni, ugyanakkor a tapasztalatok szerzési idejének korlátozásával (pl. az előző 3 év) összefüggésben felhívjuk a figyelmet arra, hogy az akár alapelvi sérelemmel is járhat. Természetesen elképzelhető, hogy például történt egy paradigmaváltás az adott szakterületen, ami a korábban szerzett tapasztalatokat felülírja, így ebben az esetben ezen váltási időszak az, ami időpontként megjelenhet. Az előzőekre tekintettel a javaslatunk az, hogy esetenként vizsgálják az ajánlatkérők a korlátozás lehetőségét.

A személyi állomány fogalmát a Kbt. nem definiálja, ezáltal az sem előírás, hogy az értékelésnél bemutatott szakemberek munkaviszonyban álljanak az ajánlattevővel.

Ajánlatkérő a személyi állomány esetében a rendelkezésre állási nyilatkozat benyújtásának kötelezettségét is előírhatja, illetve nem kizárt annak a lehetősége sem, hogy e szakemberek tekintetében a gyakorlati idő egy értékelhető szempont legyen.

Amennyiben az értékelés során bemutatott szakember nem felel meg ajánlatkérő előírásainak, a Kbt. 71. § (9) bekezdése – az ott rögzített esetekben – lehetővé teszi a hiánypótlást a szakember személyét illetően, azzal, hogy a szakemberek személye hiánypótlás keretében csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. A szakember személyének változására két esetben kerülhet sor: egyrészt a Kbt. 71. § (4) bekezdése szerinti esetben, másrészt a Kbt. 2018. január 1. napjától hatályos szabálya értelmében akkor, ha az az alkalmassági követelménynek való megfelelés miatt szükséges. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az általa pótolgatott szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását.

A Kbt. – 2020. február 1-jétől hatályos – 71. § (9) bekezdése a felolvasólapon szereplő információk elsődlegességét rögzíti, amikor az értékelésre kerülő szakember, illetve a szakemberrel kapcsolatos követelmények hiánypótlási szabályait illetően előírja, hogy:

- ha az értékeléshez bemutatott szakemberre vonatkozó, a felolvasólapon feltüntetett adat és az ajánlatban a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között olyan ellentmondás van, hogy a felolvasólapon az értékelésre kerülő szakember tapasztalatát érintő kedvezőbb értéket tüntetett fel az ajánlattevő, és nem sikerül felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot alátámasztani, az ajánlatkérő az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítja;
- ha olyan ellentmondás áll fenn a felolvasólap és a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum között, hogy a felolvasólapon feltüntetett adat kevésbé kedvező, az értékeléskor – továbbra is – a felolvasólapon szereplő adatot kell figyelembe venni.

Általában a minőségi szempontokhoz kapcsolódóan értékelhető továbbá a munkanélküli vagy tartósan munkanélküli rétegek foglalkoztatására vonatkozó megajánlás, de munkanélküliek képzését célzó intézkedések végrehajtása is.

Európai Bizottsági audit tapasztalatok⁸ alapján a Közbeszerzések Tanácsa felhívja a jogalkalmazók figyelmét arra, hogy a társadalmi/szociális alapú, valamint a környezetvédelmi értékelési szempontként eszköz felhasználására vonatkozó értékelési szempontok **közbeszerzési szerződés tárgyához történő kapcsolódását az ellenőrzést végző szervek abban az esetben ítélik/minősítik igazoltnak, ha a közbeszerzési eljárásra vonatkozó kiírásban kifejezetten rögzítésre kerül, hogy az érintett megajánlás/kötelezettségvállalás teljesítésére (pl.: a munkanélküli vagy tartósan munkanélküli rétegek foglalkoztatására; újrahasznosított papír használatának vállalására) az adott közbeszerzési eljárás eredményeként megkötésre kerülő szerződés teljesítése során kerül sor.**

A fenti kikötés hiányában ugyanis nem állapítható meg, hogy a megajánlás/kötelezettségvállalás kapcsolódik a szerződés tárgyához, mivel abból, hogy a megajánlás/kötelezettségvállalás (a fenti kikötés nélkül) a közbeszerzési dokumentáció/ajánlat részét képezi, nem az következik, hogy a megajánlás/kötelezettségvállalás (csak) a teljesítendő (adott közbeszerzési eljárás eredményeként megkötésre kerülő) szerződéshez kapcsolódik, hanem az, hogy az akkor is teljesül, ha az ajánlattevő általában véve, a napi működése során tesz eleget a megajánlásnak/kötelezettségvállalásnak.

A Kúria Kf.VI.37.816/2018/8. számú döntésének elvi tartalma szerint a Kbt. 76. §-ában meghatározott szociális szempont alatt – pontos törvényi fogalom meghatározás, zárt taxáció, kizáró rendelkezés hiányában, figyelemmel a Kbt. 132. §-ában foglaltakra is – a fogvatartottak foglalkoztatása is értendő.

A teljesítési határidő, illetve az előteljesítés mértéke, mint minőségi szempont, előírása az értékelési szempontok között lehetőség ugyan az ajánlatkérők számára, ugyanakkor több szempontból aggályos is lehet. Első sorban azért, mert az ajánlattevők adott esetben tehetnek olyan vállalásokat, melyekkel ugyan nyertesként kerülhetnek kihirdetésre, de a szerződés teljesítése során kiderülhet, hogy a nyertes ajánlatban szereplő megajánlás irreálisnak bizonyult és a szerződés módosítása válhat szükségessé a vállalt teljesítési határidő meghosszabbítása tekintetében. Felhívjuk az ajánlatkérők figyelmét, hogy ebben az esetben a szerződés módosításának jogszerűsége különösen aggályos lehet.

---

⁸https://kozbeszerzes.hu/data/filer_public/66/b2/66b2cf8d-2cd2-4bb2-9ccd-574501013d47/kozlemeny_ertekeles_kff_hat_190611.pdf

V. Egyéb előírások a legkedvezőbb ajánlatot tevő kiválasztására

A Kbt. 76. § (9) bekezdése rögzíti, hogy ha az ajánlatkérő nem egyedüli értékelési szempontként alkalmazza a legalacsonyabb ár szempontját vagy a 78. § szerinti módszerrel meghatározva a legalacsonyabb költség szempontját, köteles meghatározni:

- a legalacsonyabb költséget vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontokat és az azok súlyát meghatározó - az értékelési szempont tényleges jelentőségével arányban álló - szorzószámokat (súlyszám),
- ha az értékelési szempont körében alszempontok is meghatározásra kerülnek, alszempontonként azok - tényleges jelentőségével arányban álló - súlyszámát,
- az ajánlatok értékelési szempontok szerinti tartalmi elemeinek értékelése során adható pontszám alsó és felső határát, amely minden értékelési szempont esetében azonos,
- azt a módszert (módszereket), amellyel megadja a ponthatárok [c] pont] közötti pontszámot.

A Kbt. 77. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek az ellenszolgáltatás vagy költséget tartalmazó értékelési szempont vagy az azokhoz kapcsolódó alszempontokon kívüli értékelési szempontok (alszempontok) vonatkozásában az eljárást megindító felhívásban lehetősége van arra, hogy meghatározzon az adott ajánlati elemhez kapcsolódóan egy legkedvezőbb szintet, amelyre és az annál még kedvezőbb vállalatokra egyaránt az értékelési ponthatár felső határával azonos számú pontot ad, de meghatározhat bármely szempont tekintetében olyan elvárást is, amelynél kedvezőtlenebb az adott ajánlati elem nem lehet és az ajánlat érvénytelenségét vonná maga után. A maximum, illetve minimum határ megjelölése a megajánlások tekintetében tehát egy lehetőség és nem kötelezettség az ajánlatkérő számára.

Az előírás a korábbi szabályozáshoz képest többlet lehetőséget biztosít az ajánlatkérők számára, ugyanis a korlátozást az ár és költség típusú szempontok esetén is engedi alkalmazni. A Kbt. 77. § (1) bekezdése szerinti legkedvezőbb szint, illetve legkedvezőtlenebb elvárás meghatározásához a Miniszterelnökség a Közbeszerzési Hatóság honlapján is elérhető útmutatót bocsátott ki (Tevékenységek/Jogalkalmazók támogatása/Miniszterelnökség útmutatói).

A legkedvezőtlenebb elvárás meghatározása körében a fent említett útmutató az alábbi képletet javasolja alkalmazni:

$$P_{\text{vizsgált}} = \frac{(A_{\text{vizsgált}} - A_{\text{legkedvezőtlenebb}})}{(A_{\text{legkedvezőbb}} - A_{\text{legkedvezőtlenebb}})} * (P_{\text{max}} - P_{\text{min}}) + P_{\text{min}}$$

ahol

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált ajánlati elem adott szempontra vonatkozó pontszáma

P_{max} : a pontskála felső határa

P_{min} : a pontskála alsó határa

$A_{\text{legkedvezőbb}}$: az ajánlatkérő által a Kbt. 77. § (1) bekezdése alapján meghatározott legkedvezőbb érték, amire a maximális pontszámot adja

$A_{\text{legkedvezőtlenebb}}$: az ajánlatkérő által a Kbt. 77. § (1) bekezdése alapján meghatározott legkedvezőtlenebb érték, amire a minimális pontszámot adja

$A_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált ajánlat tartalmi eleme

Ha az ajánlattevő az értékelési szempontrendszer valamely pontjára nem tesz megajánlást, hiánypótlásra nincs lehetőség, ajánlata érvénytelen. Ebben az esetben az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenségét megállapíthatja annak további - bírálati körbe tartozó - vizsgálata nélkül.

A Kbt. 76. § (10) bekezdése alapján, amennyiben az értékelési szemponthoz vagy a hozzá kapcsolódó alszemponthoz ajánlatkérő nem tudna súlyszámot rendelni, úgy kivételes esetben csökkenő fontossági sorrendet kell meghatároznia és az eljárást megindító felhívásban csökkenő sorrendben kell feltüntetnie az értékelési szempontokat. E módszer alkalmazása abban az esetben lehetséges csak, ha az ajánlatkérő a felhívásban azt kellőképpen, objektív módon alá tudja támasztani. A Kbt. 77. § (2) bekezdése ilyenkor nem lesz irányadó.

A Kbt. 77. § (2) bekezdés szerint, abban az esetben, ha az ajánlatkérő nem egyedüli értékelési szempontként a legalacsonyabb ár szempontját alkalmazza, az ajánlatoknak az értékelési szempontok szerinti tartalmi elemeit az eljárást megindító felhívásban meghatározott ponthatárok között értékeli az általa meghatározott módszerrel, majd az egyes tartalmi elemekre adott értékelési pontszámot megszorozza a súlyszámmal, a szorzatokat pedig ajánlatonként összeadja. Az az ajánlat a legkedvezőbb, amelynek az összpontszáma a legnagyobb. Ha az ajánlatkérő egyedül a legalacsonyabb

költség értékelési szempontját alkalmazza és annak körében az áru, szolgáltatás vagy építési beruházás költségét életciklusköltség-számítási módszer alkalmazásával határozza meg, a legkedvezőbb ajánlatot a 78. §-ban foglalt módszer alkalmazásával adja meg.

Fentiekén túlmenően ajánlatkérő a Kbt. 77. § (5) bekezdése alapján olyan objektív módszert vagy a 76. § (6) bekezdés a)-d) pontjának megfelelő kiegészítő szempontot is meghatározhat a közbeszerzési dokumentumokban⁹, amelynek alapján a legkedvezőbb ajánlatot kiválasztja, ha több ajánlatnak azonos az (1) bekezdés szerint kiszámított összpontszáma, vagy a legalacsonyabb árat vagy költséget, mint egyedüli értékelési szempontot több ajánlat azonos összegben tartalmazza. Ha az ajánlatkérő nem adott meg ilyen módszert vagy szempontot, az az ajánlat minősül a legkedvezőbbnek, amely a nem egyenlő értékelési pontszámot kapott értékelési szempontok közül a legmagasabb súlysúlyú értékelési szempontra nagyobb értékelési pontszámot kapott, a legalacsonyabb ár értékelési szempontja esetében pedig közjegyző jelenlétében tartott sorsolás alapján választ az ajánlatkérő a legalacsonyabb összegű ajánlatok között. Az ajánlatkérő akkor is jogosult közjegyző jelenlétében sorsolást tartani, ha a legkedvezőbb ajánlat az e bekezdés szerinti módszerrel nem határozható meg.

A kiegészítő szempontok alkalmazása esetén a Kbt. a 76. § (6) bekezdés a)-d) pontján felül egyéb követelményt nem támaszt az ajánlatkérők felé a Kbt. 77. § (5) bekezdés, a kiegészítő szempontok is értékelési szempontok lehetnek, így biztosítható ugyanis az ajánlatok megfelelő összehasonlíthatósága azonos összpontszám esetén is. Mindez azt is jelenti, hogy ezekre a kiegészítő szempontokra az értékelési szempontokra vonatkozó szabályok lesznek az irányadóak, tehát azokra az ajánlattevőknek ugyanúgy ajánlatot kell tenni, illetve ezen szempontokat a bontási eljárás keretében ismertetni kell, továbbá a hiánypótlásukra is a Kbt. 71. §-át kell irányadónak tekinteni az abban szereplő korlátokkal együtt.

Előzőek alapján – azaz tekintettel arra, hogy a Kbt. 77. § (5) bekezdés csak a Kbt. 76. § (6) bekezdés a)-d) pontjára hivatkozik – a kiegészítő szempontnak nem kell megfelelniük a Kbt. 76. § (6) bekezdés e) pontjának, azaz a kiegészítő szempont kapcsolódhat olyan ajánlati tartalmi elemhez, amely az eljárásban értékelésre került, azonban annak ugyanazon részének, elemének kétszeres értékeléséhez nem vezethet, így ugyanis nem hasonlíthatóak össze az ajánlatok.

---

⁹ A Kbt. 2020. április 1-jétől hatályos szabálya alapján.

A Kbt. 77. § (3) bekezdése alapján az ajánlatkérő az értékelést követően az elektronikus árlejtést is alkalmazhatja, amennyiben arra kifejezett utalást tett az eljárást megindító felhívásban.

VI. A ponthatárok közötti pontkiosztás módszerei

A Közbeszerzési Hatóság a ponthatárok közötti pontkiosztás módszereinek bemutatását megelőzően általános elvként rögzíteni kívánja, hogy a ponthatárok közötti pontkiosztás módszere ugyan értékelési részszempontként változhat, illetve az értékelés a mennyiségi tényezők mellett – szakmai szempontok alapján értékelhető tényezők – is alapulhat, azonban az ismertett törvényi rendelkezéseket ezekben az esetekben is a módszerek megválasztása során maradéktalanul be kell tartani.

A módszer megadása történhet a korábban bevett gyakorlat szerint matematikai képlettel vagy leíró módon (1. számú melléklet), ugyanakkor a jogalkalmazóknak lehetőségük van a függvények mentén történő értékelésre és a pontkiosztás használatára (2. számú melléklet).

1. számú melléklet

A. A relatív értékelési módszerek

Relatív értékelésen olyan módszereket kell érteni, ahol a pontszámok kiosztása a beérkezett tényleges és érvényes ajánlatok egymáshoz való viszonyától függ, azaz a legelőnyösebb vagy legkedvezőtlenebb ajánlathoz (vagy mindkettőhöz) viszonyítva történik a többi ajánlatra adott pontszámok meghatározása.

A relatív értékelési módszerek közös jellemzői:

Előnyök:

- következetes és versenyre ösztönöz;
- számítási módja egyszerű és egyértelműen kifejezi az ajánlatok közötti sorrendi különbségeket;
- csak a beérkezett érvényes ajánlatok tényleges tartalmi elemeit veszi számításba;

Hátrányok:

- az ajánlatkérő elvárásai a nem kellő alapossággal végiggondolt értékelési szempontrendszer esetén nem teljesülhetnek maradéktalanul, mivel előfordulhat, hogy olyan ajánlat kapja a legmagasabb pontszámot, amely az ajánlatkérő szempontjából objektíve nem az összességében legelőnyösebb;
- az ajánlattevők számára az ajánlatkérő elvárásai és preferenciái csak a részszerpontok (alszerpontok) tényleges jelentőségét kifejező súlyszámok alapján, közvetett módon ismerhetők meg.

A relatív értékelés módszerei:

1. Az arányosítás

a) Az arányosítás alábbi eseteiben eltérő képletet kell alkalmazni attól függően, hogy a legalacsonyabb vagy a legmagasabb ajánlati érték lesz a legkedvezőbb. Ennek megfelelően ezen módszernek két aloszata írható le.

aa) **Fordított arányosítás:** ha a legalacsonyabb érték a legkedvezőbb, akkor az ajánlatkérő a legkedvezőbb tartalmi elemre a maximális pontot (felső ponthatár) adja, a többi ajánlat tartalmi elemére pedig a legkedvezőbb tar-

talmi elemhez viszonyítva fordítottan arányosan számolja ki a pontszámokat.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a jogalkalmazók figyelmét, hogy a fordított arányosítás módszerének alkalmazása alapelvi sérelemhez vezethet, tekintettel arra, hogy az egyes megajánlások közötti azonos mértékű eltérések az ajánlattevők létszámának függvényében az adott értékelési szempont vonatkozásában a kapott pontok tekintetében nem azonos mértékű különbségként jelentkezhetnek (azaz e módszer alkalmazása torzíthat).

$$\frac{P - P_{min}}{P_{max} - P_{min}} = \frac{A_{legjobb}}{A_{vizsgált}}$$

azaz

$$P = \frac{A_{legjobb}}{A_{vizsgált}} (P_{max} - P_{min}) + P_{min}$$

ahol

P: a vizsgált ajánlati elem adott szempontra vonatkozó pontszáma

P_{max}: a pontskála felső határa

P_{min}: a pontskála alsó határa

A_{legjobb}: a legelőnyösebb ajánlat tartalmi eleme

A_{legrosszabb}: a legelőnytelenebb ajánlat tartalmi eleme

A_{vizsgált}: a vizsgált ajánlat tartalmi eleme;

A módszer hátránya, hogy minél nagyobb a tartalmi elem eltérése, annál kisebb ponteltérésre kerül sor.

Nullás megajánlás nem értékelhető fordított arányosítás esetén, nullás megajánlás esetén a fenti képlet torz eredményt mutat, amely sérti az ajánlattevők esélyegyenlőségét (D.521/2015., D.736/2016.).

ab) **Egyenes arányosítás:** ha a legmagasabb érték a legkedvezőbb, akkor az ajánlatkérő a legkedvezőbb tartalmi elemre a maximális pontot (felső pont-határ) adja, a többi ajánlat tartalmi elemére pedig a legkedvezőbb tartalmi elemhez viszonyítva arányosan számolja ki a pontszámokat.

A lenti képlet az egyenes arányosítás egyik fajtáját jeleníti meg, melynek lényege, hogy a megajánlások közötti százalékos eltérést a ponttartományra vetítve képezi le.

$$\frac{P - P_{min}}{P_{max} - P_{min}} = \frac{A_{vizsgált}}{A_{legjobb}}$$

azaz

$$P = \frac{A_{vizsgált}}{A_{legjobb}} (P_{max} - P_{min}) + P_{min}$$

ahol:

P: a vizsgált ajánlati elem adott szempontra vonatkozó pontszáma

P_{max}: a pontskála felső határa

P_{min}: a pontskála alsó határa

A_{legjobb}: a legelőnyösebb ajánlat tartalmi eleme

A_{legrosszabb}: a legelőnytelenebb ajánlat tartalmi eleme

A_{vizsgált}: a vizsgált ajánlat tartalmi eleme;

Ezen módszer alkalmazása azon esetekben ajánlott, amikor az ajánlati értékek különbségének abszolút értékben is van jelentősége, azaz például a legjobbnak minősülő és az azt követő megajánlás közti különbség lényeges, mértéke az ajánlatkérő számára önmagában véve is releváns.

Megjegyzendő, hogy mind az aa), mind az ab) pontbeli eset feltételezi, hogy az értéktartomány pozitív legyen, ugyanis nulla, illetve negatív értékek mellett a képletek nem alkalmazhatók.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a jogalkalmazók figyelmét, hogy az aa) és ab) pontok szerinti vegyes módszer alkalmazása – bizonyos értékelési szempontok egyenes, más értékelési szempontok fordított arányosítás mentén történő értékelése – során különös körültekintéssel járjanak el, tekintettel arra, hogy előfordulhat, hogy az ilyen vegyes módszer alkalmazása nem a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását eredményezi.

2. A sorba rendezés

Sorba rendezés esetén az egyes ajánlatok tartalmi elemei az összes ajánlat azonos tartalmi elemeihez viszonyított sorrendjében elfoglalt helyük szerint érnek el helyezést.

A módszer előnye, hogy egyszerű és a módszer olyan szempontok értékelése során is alkalmazható, amikor a vizsgált tulajdonsághoz nem rendelhető egyértelmű mértékegység.

Hátránya ugyanakkor, hogy a helyezésbeli különbségek automatikusan konvertálódnak pontbeli különbségekké anélkül, hogy a pontbeli különbségek egyúttal az egyes megajánlások közötti tényleges különbségeket is kifejeznék.

A Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában¹⁰ kifejtette, önmagában annak közlése, hogy az ajánlatkérő a sorba rendezés módszerét alkalmazza és megadja az annak keretében értékelésre kerülő ajánlati elemeket, még nem biztosítja a jogszerű értékelést. Konkrét esetben az ajánlatkérő csak annyit közölt, hogy a legjobbnak ítélt tartalmi elemet sorolja első helyre, nem közölte azonban, hogy minek alapján állapítja meg a legjobb tartalmi elemet és azt sem, hogy minek alapján minősíti a többi ajánlattevő ajánlatának tartalmi elemeit később állónak a sorban. A Döntőbizottság megítélése szerint a sorba rendezés módszerének választása esetén is rögzíteni kell az ajánlatkérőknek, hogy a sorba rendezés során mely tartalmi elemeket minősítenek előnyösnek, milyen szempontok határozzák meg a sorban elfoglalt helyet, milyen vállalások alapozhatnak meg magasabb, kedvezőbb helyezést.

B. Az abszolút értékelési módszerek

Az abszolút értékelési módszerek kapcsán a Közbeszerzési Hatóság hangsúlyozza, hogy azok alkalmazása bizonyos értékelési szempontok esetében aggályos lehet, mivel e módszerek révén az ajánlatok értékelésére nem egymáshoz viszonyítva kerül sor.

Az abszolút értékelés olyan módszerek összessége, ahol a pontszámok kiosztása során a beérkezett tényleges és érvényes ajánlatokat önmagukban

---

¹⁰ Ld. Közbeszerzési Döntőbizottság D.800/16/2010. számú határozata

ítéli meg a bírálóbizottság az ajánlatkérő elvárásait tükröző skála-rendszer alapján, azaz az ajánlatok tartalmi elemeinek egymáshoz történő közvetlen viszonyítása nélkül.

Az abszolút értékelési módszerek közös jellemzői:

Előnyök:

- a relatív értékelési módszerekhez viszonyítottan közvetlenebb módon jelzi az ajánlattevők számára az ajánlatkérő elvárásait a kedvező és a kedvezőtlen megajánlásokat illetően;
- kifejezi, hogy olyan ajánlat nem kaphatja meg a legmagasabb pontszámot, amely az ajánlatkérő szempontjából nem a legelőnyösebb, ezáltal a pontozásban a kedvezőbb ajánlat gyengeségei is kimutathatók;

Hátrányok:

- elsősorban abban az esetben alkalmazható hatékonyan, ha az ajánlatkérő jól ismeri a beszerzési piacot és pontosan meg tudja fogalmazni az ajánlattevőkkel, a beszerzés tárgyával és a szerződés teljesítésével kapcsolatos elvárásait;
- az egyes ajánlati elemekhez tartozó értéktartományok megválasztása és az ezekhez hozzárendelt pontértékek meghatározása, valamint szakmai érvekkel történő alátámasztása és dokumentálása nagy szakmai, döntésméleti és döntéstechnológiai felkészültséget igényel;
- mivel az ajánlatkérők preferenciáit a ponthatárok közötti ponttartományok megválasztásával és az ezekhez hozzárendelt pontértékek meghatározásával előre egyértelművé teszi, a módszer nem ösztönzi kellően a versenyt, adott esetben indokolatlanul, ezáltal jogsértő módon szűkítheti az ajánlattevők körét és kizárhatja az innovatív (az ajánlatkérő által számításba nem vett, de azonos vagy hatékonyabb megoldást tartalmazó) megajánlások lehetőségét;
- lehetséges, hogy ponthatárok közötti pontszámok kiosztására nem kerül sor, amely felveti a Kbt. 76. § (9) bekezdés d) pontja szerinti követelmény teljesítésének megsértését;

Az abszolút értékelés módszere: a pontozás

Pontozás esetén az ajánlatkérő a szakmai szempontok alapján kialakított értékelési skála alapján, az egyes ajánlati elemekhez közvetlenül rendeli

hozzá az előre meghatározott alsó vagy felső pontértékek közötti megfelelő pontszámot.

E módszer előnye, hogy rendkívül egyszerű, könnyen átlátható, ugyanakkor hátránya a közös jellemzők körében felsoroltakon túlmenően, hogy az adott tartalmi elem szélső értékeinek ad prioritást, míg a kialakított skála középső tartományaiban kialakuló különbségeket nem feltétlenül tükrözi megfelelő pontossággal.

Ugyanakkor hátránya a közös jellemzők körében felsoroltakon túlmenően, hogy az adott tartalmi elem szélső értékeléseiről feltételezi, hogy az a legelőnyösebb és a legkedvezőtlenebb az ajánlatkérő számára (habár előfordulhat, hogy az ideális eset a szakmai értékelési skálának nem a szélein található).

A módszerek megválasztásának és alkalmazásának módja

Az előzőekben vázolt módszerrel kapcsolatosan a Közbeszerzési Hatóság az alábbiakra hívja fel a figyelmet:

- a) az ajánlásban nem szereplő minden további módszer megfelelheta Kbt. rendelkezéseinek, ha az ajánlásban nem szereplő módszerekről az ajánlatkérő képes bizonyítani, hogy azok alkalmazása nem indokolatlan és nem ellentétes a Kbt. rendelkezéseivel;
- b) az ajánlásban szereplő módszerek választása is lehet jogszabálysértő, ha azokat az ajánlatkérő a beszerzés konkrét körülményeit figyelmen kívül hagyva alkalmazza.

A Közbeszerzési Döntőbizottság és a bíróság eddigi gyakorlata szerint a ponthatárok közötti pontszámok kiosztása akkor felel meg a Kbt. előírásainak, ha

- a) az ajánlatkérő nem a várható ajánlati elemekre tekintettel értékeli az ajánlattevői megajánlásokat, hanem a beérkezett tényleges és érvényes ajánlatok tartalmi elemeit hasonlítja össze;
- b) biztosított, hogy – az adott részszemponthoz (alszemponthoz) tartozó értékelési intervallumon – az ajánlatkérő számára kedvezőbb megajánlás azzal arányban álló magasabb pontszámot ér el;
- c) a pontozás során nem változik meg az egyes részszempontok súlyszámokkal kifejezett jelentősége.

Amennyiben a beszerzés tárgya, volumene, összetettsége vagy értéke azt indokolja, a Közbeszerzési Hatóság az ajánlattevők figyelmébe ajánlja, hogy lehetőségük van döntéseméleti vagy döntéstechnológiai szakemberek igénybe vételével a beszerzési igényüknek és sajátosságaiknak leginkább megfelelő módszert (módszereket) kidolgoztatni, illetve szükség esetén döntéstámogató szoftvert beszerezni, lehetőségük van továbbá felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó segítségét kérni.

2. számú melléklet

Az értékelés során alkalmazható módszereket további két nagy csoportba sorolhatjuk az alapján, hogy hogyan történik a megajánlott tartalmi elemek között a pontok szétosztása, így beszélhetünk függvények mentén történő értékelésről és a pontkiosztásról.

A két módszer közötti különbség, hogy függvények alapján történő értékelésnél előre meghatározott függvény alapján történik a pontozás, meghatározott értékkészlet szerint és megadott értelmezési tartományban. Ez utóbbi kettő azért fontos, mert ezek meghatározása nélkül a függvény a végtelenből a végtelenbe tartana, tehát a módszer megadásának ezek is részei, amelyre a Kbt. is megfelelő rendelkezéseket tartalmaz a 76. § (9) és 77. § (1) bekezdésekben (a ponttartomány alsó és felső határa az értékkészlet, míg a megajánlható legkedvezőbb és legkedvezőtlenebb paraméter az értelmezési tartomány).

Pontkiosztásnál nincs egy egységes függvény, ami mentén pontozni lehetne, ezért ajánlatkérő előre megadott értékekhez viszonyít és előre az értékekhez rendelt pontokat osztja ki (pl. rendelkezik-e ... megajánlással, igen válasz tíz pont nem válasz nulla pont).

A módszerek megadása is kétféle módon történhet, egyrészt a függvényt leíró képlettel és kiegészítő magyarázattal, vagy szöveges meghatározással (pl. valamelyik egyenes arányosítást szolgáló képletet használja ajánlatkérő vagy leírja, hogy amennyi százalékkal eltér a vizsgált paraméter a legjobb megajánláshoz képest, annyi százalékkal kap kevesebb pontszámot a vizsgált paraméter a legjobb pontszámhoz képest).

A. Javasolt függvények:

Miután a korábban bemutatott alapvető rendelkezéseknek a függvények közül a lineáris mentén történő értékelés felelt meg, ezért az ehhez kapcsolódó függvények bemutatására kerül sor. Az alapfüggvény, amely alapján bármely további függvény felírható, a következő:

$$Y = \pm \frac{a}{b} * X + C$$

A függvény értelmezése: az iránytangens lehet pozitív vagy negatív, ezt tükrözi az előjel, azt kell jelölni, amilyen iránytangens alkalmazására sor kerül. Az „a/b” adja a függvény iránytangensének nagyságát (meredekségét), amely a legjobb pontszám és a legjobb megajánlott érték hányadosa vagy a legjobb pontszám és a legrosszabb megajánlott paraméter hányadosa, ill. itt további transzformációkra is sor kerülhet. A „C” mutatja meg, hogy hol metszi a függvény az „Y” (a pontszámhoz tartozó) tengelyt.

1. A minél magasabb paraméterű megajánlás a jó:

$$P_{\text{vizsgált}} = \frac{P_{\text{legjobb}}}{A_{\text{legjobb}}} * A_{\text{vizsgált}}$$

Magyarázat:

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

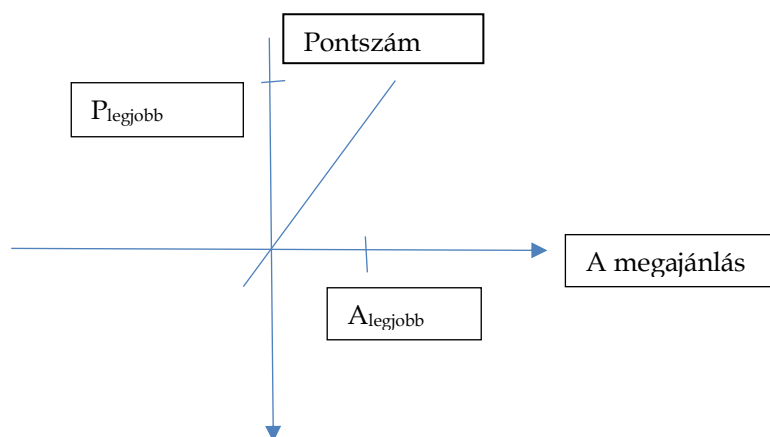
P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

A_{legjobb} : a legjobb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Látható, hogy nincs külön előjel feltüntetve, tehát az előjel pozitív, továbbá nincs semmi hozzáadva, tehát a „C” nulla, hiszen a legrosszabb megajánlás és a hozzátartozó pontszám egyaránt lehet nulla.

Ábrázolva:

A minél alacsonyabb paraméterű megajánlás a jó és a legjobb megajánlás lehet nulla:

$$P_{\text{vizsgált}} = - \frac{P_{\text{legjobb}}}{A_{\text{legrosszabb}}} * A_{\text{vizsgált}} + P_{\text{legjobb}}$$

Magyarázat:

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

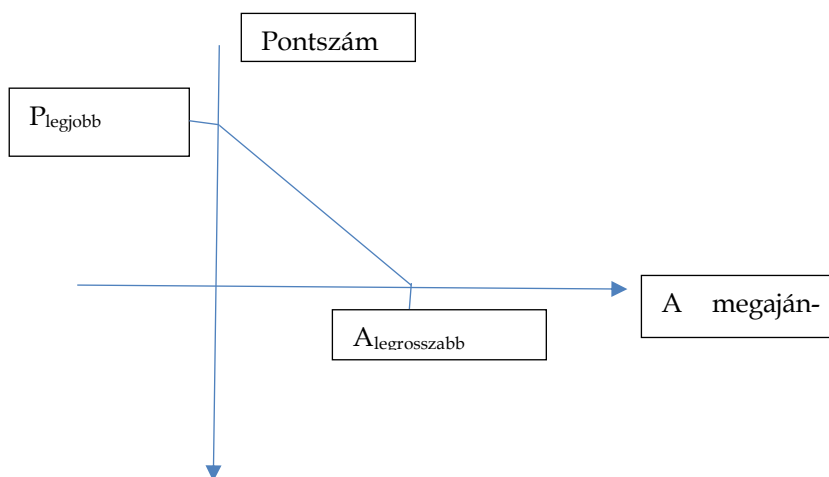
P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

$A_{\text{legrosszabb}}$: a legrosszabb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Látható, hogy negatív előjelű, tehát balról jobbra csökkenő a függvény, továbbá hozzáadásra került a P_{legjobb} , hiszen a „C” értéke itt a legjobb pontszámnál lesz. Miután a legjobb megajánlás lehet nulla és az nem kerülhet a nevezőbe, ezért itt a legrosszabb megajánláshoz viszonyítunk.

Ábrázolva:

2. A minél alacsonyabb paraméterű megajánlás a jó, de nem lehet nulla:

Ennél az esetnél különböző függvények lehetnek, attól függően, hogy a legjobb megajánlás milyen mértékű (100%-os, 200%-os, stb.) eltérésénél kíván nulla pontot adni. Itt fontos megjegyezni, hogy a még kedvezőtlenebb megajánlásokra egyaránt nulla pontot ad ajánlatkérő.

100%-os eltérésnél biztosít nulla pontot:

$$P_{\text{vizsgált}} = - \frac{P_{\text{legjobb}}}{A_{\text{legjobb}}} * A_{\text{vizsgált}} + 2 * P_{\text{legjobb}}$$

200%-os eltérésnél biztosít nulla pontot:

$$P_{\text{vizsgált}} = -\frac{P_{\text{legjobb}}}{2 * A_{\text{legjobb}}} * A_{\text{vizsgált}} + 1,5 * P_{\text{legjobb}}$$

Magyarázat:

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

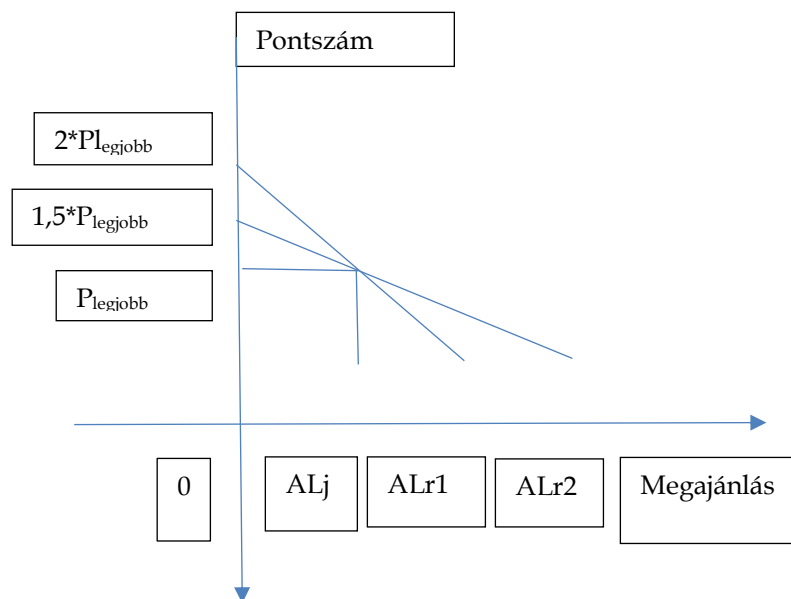
P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

A_{legjobb} : a legjobb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Látható, hogy negatív előjelű, tehát balról jobbra csökkenő a függvény, továbbá hozzáadásra került az elsőnél a $2 * P_{\text{legjobb}}$, majd a $1,5 * P_{\text{legjobb}}$ hiszen a „C” értéke itt a legjobb pontszám kétszeresénél, ill. másfélszeresénél lesz.

Ábrázolva az előző két függvényt:

A fenti ábrán ALj: a legjobb megajánlást, az ALr1 az első képlethez tartozó, az ALr2 a második képlethez tartozó legrosszabb megajánlást jelöli.

3. Adott esetben előfordulhat, hogy negatív megajánlásokat kellene értékelni, amely a fentiek alapján egyszerűen írható le.

4/a. Minél negatívabb megajánlás a jobb:

$$P_{\text{vizsgált}} = \frac{P_{\text{legjobb}}}{|A_{\text{legjobb}}|} * |A_{\text{vizsgált}}|$$

Magyarázat:

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

A_{legjobb} : a legjobb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Magyarázat:

Azzal, hogy a megajánlások abszolútértékét vesszük, gyakorlatilag azonos függvényképet kapnánk, mint az 1. pontban. Olyan esetekben fordulhat elő, amikor egy előre meghatározott értékhez viszonyított megajánlást kívánunk értékelni, pl. a KSH árindexéhez viszonyított áremelés mértéke százalékosan, kikötve, hogy max. a KSH szerinti árindex lehet. Az előzőek alapján az a kedvezőbb, ha valaki minél nagyobb negatív számot ad meg százalékban (tehát max. -100% lehet a legjobb megajánlás, tehát röviden nulla az emelés).

4/b. Az is előfordulhat, hogy negatív és pozitív megajánlás is lehet:

Ennél az esetnél további két eset különíthető el.

4/b/1. Az az eset, amikor a legjobb megajánlás a nulla, pl. megadott mérettől való pozitív és negatív eltérés esetén:

$$P_{\text{vizsgált}} = - \frac{P_{\text{legjobb}}}{|A_{\text{legrosszabb}}|} * |A_{\text{vizsgált}}| + P_{\text{legjobb}}$$

Magyarázat:

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

$A_{\text{legrosszabb}}$: a legrosszabb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Az előzőek alapján látható, hogy itt is abszolútértéket használtunk és a függvény képét tekintve azonos lenne a 2. pontban ábrázolt függvénnyel.
4/b/2. Az az eset, amikor a minél negatívabb vagy a minél pozitívabb megajánlás lehet a legjobb, de az egyenes a pozitív és a negatív tartományon is áthalad:

Minél negatívabb a jobb:

$$P_{\text{vizsgált}} = - \frac{P_{\text{legjobb}}}{2 * |A_{\text{legjobb}}|} * A_{\text{vizsgált}} + P_{\text{legjobb}}/2$$

Magyarázat:

$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

A_{legjobb} : a legjobb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Minél pozitívabb a jobb:

$$P_{\text{vizsgált}} = \frac{P_{\text{legjobb}}}{2 * A_{\text{legjobb}}} * A_{\text{vizsgált}} + P_{\text{legjobb}}/2$$

Magyarázat:

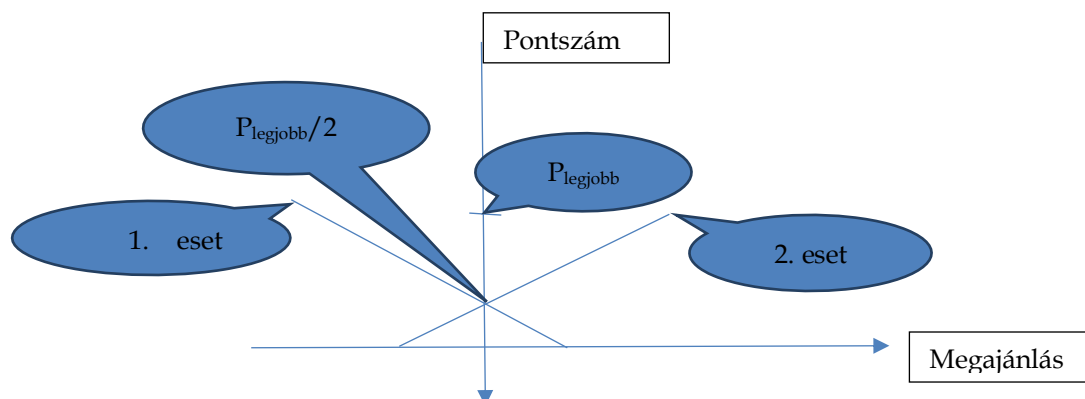
$P_{\text{vizsgált}}$: a vizsgált megajánláshoz tartozó vizsgált pontszám;

P_{legjobb} : az adható legmagasabb pontszám;

A_{legjobb} : a legjobb megajánlás;

$A_{\text{vizsgált}}$: az aktuálisan vizsgált megajánlás.

Ábrázolva az előző két függvényt:

B. Pontkiosztás módszere

Mint azt a korábbiakban említettük a pontkiosztás módszere olyan esetekben alkalmazható, amikor előre megadott értéket, ill. feltételt vagy teljesít a megajánlás alapján ajánlattevő vagy nem. Ennek is két alkalmazási lehetősége van (A és B pontokban térünk ki erre).

A. Az alapeset a korábban említett „Igen/Nem” választási lehetőség, de ennek is további két aloszata van.

A.1 Az az eset, amikor az igen/nem feltétel külön alszempontként szerepel. Ez az egyszerűbb eset, hiszen az „Igen” válasz megkapja a maximális pontszámot, a „Nem” válasz a minimum pontszámot.

A.2. Az az eset, amikor több igen/nem kérdés van egy alszemponton belül, és aki a legtöbb „Igen” választ adta az megkapja a maximális pontot, a többiek által adott „Igenek” száma pedig ezen legtöbb „Igen” válaszhoz tartozó számhoz kerül lineárisan összehasonlításra. Ez gyakorlatilag a függvény és a pontkiosztás módszerének vegyítése, ami ugyanakkor nem tilos, sőt kevésbé torzíthatja a versenyt, mint az IGEN/NEM kérdés alszempontként való alkalmazása.

B. A második esetkör az, amikor több megajánlható érték van és ezekhez fix pontszámok tartoznak, például: minimum megajánlás feletti megajánlás, ami maximum 2 lehet, ez megkapja a maximális pontszámot, az 1 megajánlás a maximális pontszám felét és a nulla megajánlás a minimális pontszámot kapja. Természetesen itt konkrét számszerű paraméterek helyett más szöveges feltétel, ill. megajánlás is lehetséges.

I. A ponthatárok közötti pontkiosztás módszerei

Maximális vagy minimális határérték meghatározása az értékelési szempont kapcsán

Az értékelés során ajánlatkérő ebben az esetben nem tesz különbséget pontszámokban az összes lehetséges ajánlat között. Erre a Kbt. 77. § (1) bekezdése biztosít lehetőséget azzal, hogy minden szempont tekintetében lehetőség van legkedvezőtlenebb érték meghatározására, illetve az ár és költség szemponton kívül olyan érték meghatározására, melynél kedvezőbben

az ajánlatkérő többlet ponttal nem értékeli, azaz, amelytől kezdődően minden ajánlat maximális pontot kap. Ebben az esetben az értékelést – függvény alapú értékelés esetén – olyan függvénnyel lehet meghatározni, melynél a függvény az értelmezési tartomány különböző tartományaiban eltérő. Az értékelési módszer részeként tehát nem csak a különbségtételnél használt függvény képletét kell meghatározni, hanem az értelmezési tartomány azon részét is, amelynél a függvény konstans értékek vesz fel.

Az értékelési módszer meghatározása során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az ajánlatkérői szándéknak megfelelő matematikai vagy szöveges meghatározások szülessenek. Ennek kapcsán fontos rögzíteni:

a) a függvény értelmezési tartománya: az ajánlattevők érvényes megajánlásai;

b) a függvény értékészlete: az ajánlatkérő által meghatározott pontsáv (minimális és maximális érték közötti tartomány, beleértve a minimális és maximális értéket is).

Amennyiben ajánlatkérő az értékelési szemponttal kapcsolatban érvényességi küszöbértéket határoz meg, (az ennél nagyobb vagy kisebb értéket tartalmazó ajánlat érvénytelen) akkor az értelmezési tartományt csökkenti (levágja), amennyiben viszont olyan értéket határoz meg, amelynél kedvezőbbet vagy kedvezőtlenebbet már nem kíván pontszámkülönbséggel értékelni, akkor az értelmezési tartomány nem változik, csak a hozzárendelési szabály (függvény) módosul az értelmezési tartomány különböző pontjain.

Példa:

A vizsgált értékelési szemponthoz választott pontsáv 0-100

A magasabb érték a kedvezőbb (egy bizonyos sávon belül), így az egyenes arányosítás alapján a függvény általános képlete:

$$p(A) = (A / A_{\text{legkedvezőbb}}) * p_{\text{max}}$$

ahol

A – vizsgált ajánlat

$A_{\text{legkedvezőbb}}$ – legkedvezőbb ajánlat

p_{max} – maximum pontszám (100)

Ajánlatkérő a fenti általános szabályon felül a dokumentumokban a következő kikötéseket teszi:

„2” érték alatti megajánlás érvénytelen

„4” érték minimális pontszámot eredményez

„10” érték maximális pontszámot eredményez

„14” érték feletti megajánlás érvénytelen.

A fentiek figyelembevételével az értékelés során használt függvény az alábbiak szerint módosul.

Értelmezési tartomány: $D(p) = \{A \in \mathbb{R} \mid 2 \leq A \leq 14\}$, ami azt jelenti, hogy érvényesen a 2 és a 14, valamint az ezek közötti racionális számok ajánlhatók meg az eljárás során. Ezt a két értéket az érvényességi határérték határozza meg.

Függvény:

$$p(A) = 0, \text{ ha } 2 \leq A \leq 4$$

$$p(A) = (A/A_{\text{legkedvezőbb}}) \cdot p_{\text{max}}, \text{ ha } 4 < A < 10$$

$$p(A) = 100, \text{ ha } 10 \leq A < 14$$

Kiegészítő szabály a legkedvezőbb ajánlat figyelembe vétele miatt:

$A_{\text{legkedvezőbb ajánlat}} = \text{tényleges legkedvezőbb megajánlás, ha annak értéke} \leq 10;$

$A_{\text{legkedvezőbb ajánlat}} = 10, \text{ ha a legkedvezőbb megajánlás} > 10.$

A fenti képlet és peremfeltétel rendszer az összes lehetséges ajánlatkérői megkötés hatását tartalmazza. Természetesen ajánlatkérőnek csak az általa az adott eljárásban alkalmazni kívánt feltétel miatti hatást kell megfelelően szabályoznia az eljárás során. A képlettek és matematikai jelek helyettesíthetők szöveges meghatározással is, az egyértelmű értékelés alapfeltétele csupán annyi, hogy ajánlatkérő a lehetséges összes ajánlati elem esetére határozza meg az értékelési módszert és eljárását, mert így felel meg a Kbt. 76. § (9) bekezdés d) pont szerinti feltételeknek.

A módszerek alkalmazhatósága a sorrend megváltozása szempontjából

A Kbt. az alábbiakban az értékelési módszerre figyelemmel feltételt támaszt egy bírálati eljárásjogi lépés alkalmazhatósága tekintetében:

„69. § (6) Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően dönthet úgy, hogy a (4) bekezdésben foglaltak szerint nemcsak a legkedvezőbb, hanem az értékelési sorrendben azt követő meghatározott számú következő legkedvezőbb ajánlattevőt is felhívja az igazolások benyújtására. Az ajánlatkérő az összegezésben csak akkor nevezheti meg a második legkedvezőbb ajánlattevőt, ha az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően őt is felhívta az igazolások benyújtására. Az e bekezdés szerinti lehetőséggel az ajánlatkérő akkor élhet, ha az értékelés módszerét figyelembe véve valamelyik ajánlat figyelmen kívül hagyása esetén az ajánlattevők egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.”

Az említett feltétel (Kbt. 69. § (6) bekezdés) a bírálat általános szabályai között szerepel és kiemelt jelentősége van az eljárás gyorsításában és a nyertest követő legkedvezőbb ajánlat kihirdetésének szándéka esetén.

A Kbt. 69. § (6) bekezdés alkalmazását igazoló ajánlatkérői lépések.

A vizsgálat időpontja: az ajánlatkérőnek a vizsgálatot a Kbt. 69. § (3) bekezdés szerint végrehajtott értékelést követően kell elvégeznie („...az eljárást lezáró döntés meghozatalát megelőzően...”). Ebből következik, hogy ebben a kérdéskörben az eljárást megindító felhívásnak semmilyen információt nem kell tartalmaznia.

A vizsgálatot befolyásoló körülmények: az Ajánlatkérőnek a vizsgálat során az előre meghatározott értékelési szempontrendszer és a beérkezett ajánlatok együttes vizsgálatát kell végrehajtania, ami azt jelenti, hogy nem a szempontrendszerből fakadó általános lehetőségeket, hanem az ajánlatok szempontrendszer szerinti konkrét eredményét kell ellenőriznie.

A vizsgálat tartalma: az Ajánlatkérő akkor tesz eleget a Kbt. 69. § (6) bekezdés szerinti feltételnek, amennyiben a felhívni kívánt ajánlattevők esetében előre, az igazolásra felhívást megelőzően megvizsgálja, hogy ezen ajánlattevők közül bármilyen variációban történő figyelmen kívül hagyás az értékelés során az ajánlattevők egymáshoz viszonyított sorrendjében okoz-e változást.

Példa:

Ajánlatkérő Kbt. 69. § (3) bekezdés szerinti értékelése az alábbi eredményt hozta:

1. A Kft. – 895 pont
2. B Kft. – 786 pont
3. C Kft. – 776 pont
4. D Kft. – 658 pont
5. E Kft. – 623 pont
6. F Kft. – 620 pont
7. G Kft. – 523 pont.

Ajánlatkérő a Kbt. 69. § (6) bekezdés alapján az igazolást az A Kft., B Kft. és C Kft. ajánlattevőktől kívánja bekérni. Ebben az esetben az alábbi vizsgálatokat kell végrehajtania:

1. Értékelésből kivett ajánlattevő: A Kft.

- Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): B; C; D; E; F; G
2. Értékelésből kivett ajánlattevő: B Kft.
Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): A; C; D; E; F; G
3. Értékelésből kivett ajánlattevő: C Kft.
Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): A; B; D; E; F; G
4. Értékelésből kivett ajánlattevő: A Kft.; B Kft.
Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): C; D; E; F; G
5. Értékelésből kivett ajánlattevő: A Kft.; C Kft.
Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): B; D; E; F; G
6. Értékelésből kivett ajánlattevő: B Kft.; C Kft.
Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): A; D; E; F; G
7. Értékelésből kivett ajánlattevő: A Kft.; B Kft.; C Kft.
Elvárt sorrend (Kft. feltüntetés nélkül): D; E; F; G

A 7. esetben az igazolás bekérése eredménytelen, de a módszer alkalmazhatóságának vizsgálatához ezt az esetet is ellenőrizni szükséges, mert ez is megfelel a „valamelyik ajánlat figyelmen kívül hagyása” feltételnek. Ajánlatkérő a példában csak abban az esetben járhat el, ha a fenti eredményt kapta. amennyiben bármely esetben akármelyik két ajánlattevő egymáshoz viszonyított sorrendje megváltozik, úgy csak kevesebb ajánlattevő hívható fel az igazolások benyújtására.